

VILNIAUS SENAMIESČIO APSAUGOS REGLAMENTAS

PIRMOJI DALIS

I. BENDRIEJI SENAMIESČIO APSAUGOS REIKALAVIMAI

1. Pagrindiniai Senamiesčio apsaugos būdai yra nustatyti Lietuvos Respublikos nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatyme bei kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose.

2. Senamiestyje saugomos apskaitos dokumentuose nustatytos vertingos dalys bei elementai:

2.1. Statiniai, jų kompleksai ir ansambliai, užstatymo visuma – (žr. Senamiesčio dosjė):

2.1.1. Statiniai, jų kompleksai ir ansambliai – nekilnojamosios kultūros vertybės (saugomos pagal šių vertybių apskaitos duomenyse ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos reglamentuose ar tipiniuose statinio ar statinių komplekso apsaugos reglamentuose nustatytus reikalavimus).

2.1.2. Statiniai, jų kompleksai ir ansambliai – kultūrinės vertės požymių turintys objektai, Senamiesčio vertingos dalys ir elementai (žr. Senamiesčio dosjė):

1) statinių bendrasis pavidalas;

2) statinių sudėtinės dalys (stogas ir jo elementai, dangos ir jų elementai, laikančios konstrukcijos, dekoro elementai, išorės įranga).

2.2. Urbanistinės struktūros elementai:

2.2.1. Gatvių ir aikščių tinklas (t.t. dangos, skersiniai ir išilginiai profiliai);

2.2.2. Užstatymo struktūra:

2.2.3. Sklypų (posesijų) dydis, ribos;

2.2.4. Statinių išdėstymas sklypuose;

2.2.5. Sklypų elementai.

2.3. Gamtinis pagrindas (reljefas, hidrografija, želdynai).

2.4. Statiniai, jų kompleksai ir ansambliai, urbanistinės struktūros elementai bei gamtinis pagrindas formuoja vertingas senamiesčio projekcijas (siluetus, panoramas bei perspektyvas).

3. Senamiestyje nesaugomos nevertingos kultūros paminklo dalys bei elementai – medžiaginiai ir struktūriniai svetimkūniai ar naujadarai, iš esmės keičiantys kultūros paminklo sudėtį, apimtį, struktūrą, funkciją, menkinantys jo kultūrinę vertę.

4. Senamiestis saugomas jį prižiūrint, tvarkant ir naudojant.

5. Senamiestyje taikomi tokie tvarkymo režimai:

5.1. Konservavimo – restauravimo.

5.2. Restauravimo.

5.3. Restauravimo – atkūrimo.

6. Detalizuoti tvarkymo režimai ir leidžiami tvarkymo darbai teritorijai, želdiniams, statiniams pateikiami Reglamento antroje – ketvirtojoje dalyje.

7. Statinių, jų ansamblių ir kompleksų ir/ar kitų rūšių nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo režimus, atitinkamas tvarkymo darbų rūšis ir reikalavimus nustato šių vertybių individualūs apsaugos reglamentai, tipiniai

apsaugos reglamentai bei Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Kultūros ministerijos nustatyta tvarka parengtos sąlygos nekilnojamųjų kultūros vertybių tvarkymo statybos darbams (laikinieji reglamentai).

8. Senamiestyje taikomi tokie naudojimo režimai:

8.1. Riboto naudojimo.

8.2. Universalus.

9. Detalizuoti naudojimo režimai, naudojimo paskirtys ir apimtys teritorijai, želdiniams, statiniams pateikiami Reglamento antrojoje – ketvirtojoje dalyje.

10. Statinių, jų ansamblių ir kompleksų ir/ar kitų rūšių nekilnojamųjų kultūros vertybių naudojimo režimus nustato šių vertybių individualūs apsaugos reglamentai ar tipiniai apsaugos reglamentai.

11. Visoje Senamiesčio teritorijoje, tame tarpe ir Vilniaus pilių valstybiniame kultūriniame rezervate, nustatyta kita žemės naudojimo paskirtis.

12. Senamiesčio ir jo vertingų elementų bei dalių priežiūros sąlygos nustatytos Reglamento trečiojoje ir ketvirtojoje dalyse.

13. Senamiestyje esančių kultūrinės vertės požymių turinčių objektų (statinių, jų kompleksų ir ansamblių) ir kitų statinių ar objektų konkrečias tvarkymo, naudojimo ir priežiūros sąlygas nustato Kultūros vertybių apsaugos departamento prie Kultūros ministerijos nustatyta tvarka parengtos sąlygos statybos darbams (laikinieji reglamentai).

14. Senamiesčio teritorijoje ar apsaugos zonose rengiant žemės sklypų (jų grupių) detaliuosius planus, planuojamos veiklos specialiojo planavimo dokumentus ar statinių techninius projektus, siekiant atskleisti šio kultūros paminklo kultūrinės vertės požymius, užtikrinti ilgalaikę šių požymių apsaugą, juos eksponuoti, atkurti bei pritaikyti Senamiestyje esančias kultūros vertybes nūdienos poreikiams, išsaugoti šių vertybių sudėtį, apimtį bei kultūrinės vertės požymius, visais atvejais turi būti parengiami projektiniai pasiūlymai (eskiziniai projektai).

II. REGULIUOJAMA VEIKLA SENAMIESČIO TERITORIJOJE

Senamiesčio naudojimo reguliavimas

15. Veikla (naudojimas) Senamiestyje savo pobūdžiu, apimtimi, intensyvumu bei fiziniu ir/ar regimuoju (vizualiniu) poveikiu aplinkai neturi prieštarauti apsaugos pagrindiniam tikslui, t.y.:

15.1. neturi keisti, menkinti ar stelbti kultūrinės vertės požymių, vertingų dalių ir elementų;

15.2. neturi sukelti pavojų, žaloti ar naikinti Senamiesčio autentiškumo požymių.

16. Senamiestyje reguliuojamas statinių ir žemės valdų naudojimas (tipas, dydis ir kt.), apibrėžiant:

16.1. draudžiamas funkcijas;

16.2. ribojamas funkcijas;

16.3. palaikomas funkcijas;

16.4. skatinamas funkcijas.

17. Detalios Senamiestyje esančių statinių, jų kompleksų ir ansamblių, teritorijos elementų ir želdinių naudojimo apimtys ir paskirtys nustatytos Reglamento antrojoje – ketvirtojoje dalyje.

Senamiestyje draudžiama veikla ir darbai

18. Senamiestyje draudžiama:

18.1. naikinti ir žaloti Senamiesčio vertingas dalis ir elementus, nekilnojamasias kultūros vertybes, kultūrinės vertės požymių turinčius objektus, jų vertės požymius, iš esmės keisti jų aplinką;

18.2. keisti istoriškai susiformavusias reljefo formas, judinti žemę, išskyrus atvejus, jei šie darbai susiję su paveldo objektų eksponavimu, naudojimu ar tvarkymu;

18.3. statyti statinius, nesusijusius su paveldo objektų eksponavimu ar tvarkymu arba su istoriškai susiformavusia ir nebaigta formuoti Senamiesčio urbanistine struktūra;

18.4. kurti pramonės ir kenksmingų atliekų saugojimo įmones ar kitos paskirties kompleksus, kurie pagal savo mastelį nėra būdingi Senamiesčiui, išskyrus mažas įmones, kurios atitinka Senamiesčio išsaugojimo pagrindinį tikslą;

18.5. mažinti žaliuosius plotus – Senamiesčio vertingas dalis ir elementus;

18.6. verstis naudingų iškasenų gavyba.

Senamiestyje ribojama veikla (naudojimas)

19. Senamiestyje ribojama veikla (naudojimas), kuri savo pobūdžiu, apimtimis ar intensyvumu:

19.1. keičia Senamiesčio kultūrinės vertės požymius;

19.2. iš esmės keičia Senamiesčio ir/ar jo vertingų dalių ir elementų autentiškumo požymius;

19.3. blogina ekologines sąlygas, šitaip sukeldama fizinį pavojų autentiškoms Senamiesčio medžiagoms ir konstrukcijoms, žmonių gyvenimui;

20. Veikla (naudojimas) Senamiestyje ribojama:

20.1. reguliuojant leistinas konkrečias funkcijas ir jų:

1) išdėstymo vietas Senamiestyje;

2) apimtis;

3) aptarnavimo reikmių (privažiavimo, parkavimo ir pan.) patenkinimo galimybes.

20.2. suvaržant žalingų funkcijų objektų plėtrą ir skatinant jų išsikėlimą iš Senamiesčio.

Senamiestyje skatinama ir palaikoma veikla (naudojimas)

21. Senamiestyje skatinama ir palaikoma ši veikla (naudojimas):

21.1. Gyvenamosios paskirties sugrąžinimas istoriniams gyvenamiesiems pastatams, perdirbtiems į įstaigas ar įmones.

21.2. Tradiciniai amatai ir smulkus verslas.

21.3. Įtvirtinanti arba atkurianti istorines tradicijas ir įtvirtinanti istorinių funkcijų autentiškas buvimo vietas.